
Bela i Miroslav Krleža žive u sjećanjima Zagrepčana

NA PIŠČEVU 29. GODIŠNJICU SMRTI GRAĐANI I BESPLATNO POSJETITI NJEGOV DOM NA GVOZDU

30. prosinca 2010 12:42

Napisao: Maja Hrgović

Utješno je što Krležini nastavljaju živjeti u memoriji grada i što se svakog utorka, kad je stan na Gvozdju otvoren za publiku, okupi dovoljno posjetitelja da zakrče Belin šarmantri salon za primanja

Kao
horda
nasrtljivih
voajera,
u
spavaću
sobu

Miroslava Krležę nagnula je jučer grupa posjetitelja koji su lukavo iskoristili priliku da na dan pišćeve smrti besplatno posjete njegov stan na Gvozdju i da im agilni vodič pomogne usmjeriti stihijski raskuštranu znatiželju na ono bitno. Iz prostorije u prostoriju velikog stana u kojem su Bela i Miroslav Krleža proveli trideset godina, pola svog bračnog vijeka, grupu je vodila kustosica Vesna Vrabec, strastveno pripovijedajući o životu najpoznatijeg para intelektualaca u zagrebačkoj kulturnoj povijesti.

– Hodajuća enciklopedija!, šapnuo je netko, zadivljen količinom informacija kojima je Vrabec popratila veći dio od 1.075 predmeta, koliko ih broji zbirka. Među njima su slike, skulpture, fotografije, predmeti umjetničkog obrta, tekstil, stilski namještaj i ostali dijelovi pokućstva i inventara, a ostavštini pripada i oko 4.300 knjiga i časopisa. Zbirkom upravlja Muzej Grada Zagreba.

S puno entuzijazma ušetali smo u predvorje, koje je Bela prenamijenila u blagovaonicu i vitrine napunila kovanim posuđem i porculanom prema kojemu je gajila kolekcionarsku ljubav. Svaki detalj u stanu ima svoju priču: Generalićeva slika sela zametenog snijegom, ovješena na zid kod ulaza, govori o Belinoj pomodnosti: kad ju je dobila na poklon, nije u njoj vidjela posebnu vrijednost pa ju je spremila u ladicu, a na zid ju je stavila kad je od prijateljica načula da su naivci u modi. U blagovaonici punoj umjetnina voljela je primati goste, ali ne prevelika društva nego parove. Prostorija koja dijeli njezinu sobu od Krležina salona, bila je poznata kao »žuta soba«, zbog buketa žutih ruža koje je primala od gostiju.

– Nisu spavali zajedno?!, razočarano se čudio jedan mlađi posjetitelj, koji se doimao osobito zainteresiran za romantični aspekt odnosa Krležinih.

Da ga utješi, kustosica mu je pokazala uokvirene slike koje je kazališna glumica držala na uzglavlju – na svima su bili Miroslavovi portreti. Nešto kasnije, u njegovoj sobi, vidjeli smo simpatičan kolaž fotografija Bele, što ih je pisac marno posložio i uokvirio.

– Tako, čim bi se probudio, vidio bi svoju dragu..., umireno je uzdahnuo onaj romantični posjetitelj.

Drugi je pak pokazivao neobično zanimanje za Krležino prijateljevanje s Titom, stalno je zapitkivao o tome. Došao je na svoje u onom dijelu zbirke koji okuplja pisma koja su razmjenjivali maršal i pisac, pa fotografije njihovih zajedničkih putovanja u egzotične zemlje, ljetovanja na Brijunima, partija šaha...

Iz sobe u sobu, onaj početni veseli entuzijazam grupe je polako splašnjavao. Puno je sjete u atmosferi ovog prostora u kojemu je vrijeme konzervirano u precizno sačuvanom razmještaju komoda, položaju klavira za kojim je Bela katkad voljela svirati i malog radija na kojemu su se u večernjim satima slušale vijesti iz svijeta, u črčkarijama za Krležinim velikim drvenim stolom za kojim je napisao »Zastave«. A posljednja soba, ona s Belinim štakama i Miroslavovim štapovima za hodanje, s njezinom osmrtnicom i njegovom rukom pisanom obavijesti kojom »drugovima, znancima i prijateljima« javlja da je preminula njegova jedna i jedina Bela – gotovo da slama srce turobnom gundulićevskom mišlju o tome kako »sve prohodí, sve se dune«. Utješno je što Krležini nastavljaju živjeti u memoriji grada i što se svakog utorka, kad je stan na Gvozdu otvoren za publiku, okupi dovoljno posjetitelja da zakrče Belin šarmanтни salon za primanja.